

La tria

per ANDREU LONCÀ

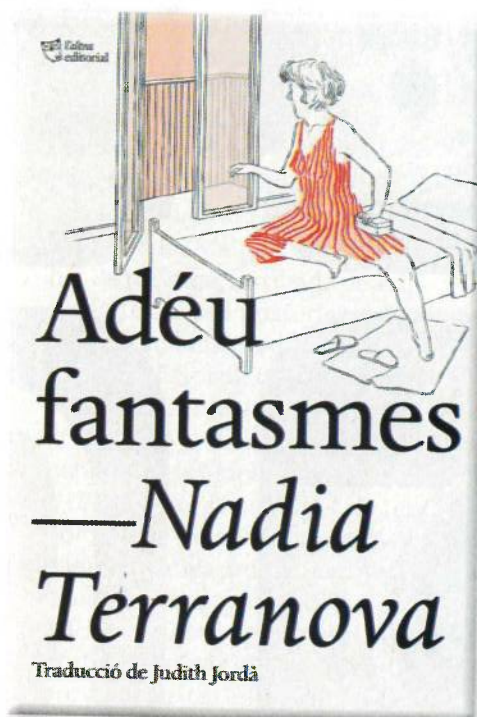
Adéu, trauma!

Adéu fantasmes em sembla una notable novel·la diferent del que es pot esperar d'una història sentimental trivial de moda.

En una primera lectura semblaria la típica història una mica simple d'una dona madura que torna a la casa de la infància per redreçar i netejar el seu passat i conjurar els seus fantasmes de la infància per viure feliç. El valor de la novel·la, però, és la qualitat matisada de les emocions que narra en aquest viatge tempestuós cap al passat infantil, amb el dolor clavat a la mirada. Un lector massa distret no llençarà la xarxa adequada i, doncs, tornarà buit i despagat a casa.

Cal afinar la lectura: un viatge cap al fons de les foscor dels dolors i un alliberament simbòlic final.

La novel·la ofereix una doble trama que acaba sent la mateixa: una mare que ha passat la seixantena truca a la seua filla que viu a Roma perquè viatgi a Messina, a la casa familiar—la nostra casa, subratlla— perquè literalment s'està esfondrant el sostre i cal triar els objectes de la infantesa que s'han de llençar i mirar de reparar un terrat. En el doble conflicte se'ns narra una parella, un matrimoni, la protagonista i el Pietro, que ha perdut la comunicació sexual, la comunicació del cos, que ara és com un diccionari inservible. El llenguatge dels cossos s'ha fet malbé, la gratitud tampoc sembla una manera de sostenir un matrimoni.

↓ **EL SEU VALOR ÉS LA QUALITAT MATISADA DE LES EMOCIONS QUE NARRA LA PROTAGONISTA EN EL VIATGE AL PASSAT INFANTIL**

El cos és una part important de la novel·la tant en les iniciacions sexuals com en les formes d'al·lèrgies.

El llibre, amb cita de Natalia Ginzburg, s'ordena en tres grans parts: el nom, el cos i la veu.

La greu dificultat és la incapacitat del llenguatge ordinari per expressar els traumes psicològics. Perquè aquest és el nucli dur de la novel·la: l'esforç de narrar la ferida de la infància. La novel·lista acut a les

grans metàfores, als records, i a les indagacions en els somnis nocturns (i les migdiades). Les dues primeres parts són més costerudes; la tercera és encapçalada per una frase il·luminadora: "La infelicitat no era la regla de tothom sinó l'excepció de casa nostra." I convoca tot d'accions d'alliberament que el lector descobrirà.

Puc apuntar que el trauma sense fer malbé la lectura? A tretze anys, la protagonista sent, veu i pateix com el seu pare desapareix, desaparegut en el no-res. El buit i el dolor de l'absència del pare és la indagació de la novel·la.

Es comprèn que moltes persones defugim de narrar —o llegir— aquest dolor, aquest trauma que sovint és una experiència universal. La narració, però, no s'acaba en el lament ni en la desolació, sinó en les formes d'exorcitzar a través de cerimònies simbòliques, de llençar fantasmes i amollar llast que pesa, que engrandeix la ferida original.

Agosarada, profunda, matisada, *Adéu fantasmes* és una bona novel·la que conté un defecte: aborda la nebulosa de la consciència adolorida confusament fins a la darrera part, que ho resol, i una virtut: dóna al cos un relleu semblant a la ment, i això és rar entre nosaltres.